

Ezen lapok hétfőt kivéve naponta jelennek meg. Előfizetési ár félévre Pozsonyban és Pesten helyben boríték nélkül 7 ft, postán borítékban kettenként kétszer küldve 8 ft 24 kr., hatszor küldve 9 ft 12 kr. p. p. A hirdetések minden napra egyszer hasábozott apróbetűs sorraért vbgy ennek helyéért 5 p. kr., a kettős sorért pedig 10 p. kr. fizetnek.

Kedden

803.

Április 4 1848.

Előfizethet Pozsonyban a kiadó-hivatalban, ventur-utcai Zierer-házban 114. szám alatt földszint, és Pesten halvani-utcai Horváth-házban 583d. szám alatt földszint és minden kir. postahivatalnál. — Az ausztriai birodalomba és külföldre menendő példányok csak a bécsi császári királyi postahivatalnál rendelhetők meg.

BUDAPESTI HIRADÓ.

Nemzetiségek és osztályok köztli béke! Monarchia! Alkotmányos szabadság, rend, törvényesség!

TARTALOM. Magyarország és Erdély. Országgyűlés. Előleges rövid közlés. Kerületi ülés április 2. és 3-án. Főrendi ülés apr. 1én. Keg. kir. leirat. Szózat. Megyék. Győr. Pozsonyi hírlírók. Külföld. Franciaország. Olaszország. Hivatalos és magánhirdetések.

MAGYARORSZÁG és ERDÉLY.

Öcs. királyi főhercegsége az ország nádora, tegnap verbói Szilva Imre királyi tanácsos 's Jászkuun kerületi nádori főkapitányok, ezen főkapitányi hivataláról való lemondását kegyelmeesen elfogadni méltóztatott.

Országgyűlés.

Előleges rövid közlés az április 3-iki ker. ülésből. A mai kerületi ülésben a megyei szervezet képviselői alapra állítása iránt megkezdett vita folytatott. A tárgy igen nagy fontossága, — 's magára a ministeriumra nézve is életkérdés mint azt a minister elnök következő szavaiban nyilvánítja.

Fölkérem a t. rket, hogy e fontos kérdést lehetőleg békés utonegyenlítés ki, mert ezt a megalakult ministeriumra nézve életkérdésnek tartom, miután a ministerium két tagja közt iránta eltérő vélemény merült fel. Igen ohajtom, hogy a kérdés békésen egyenlítés ki; mert nyilvánítom, hogy ellenkező esetre a ministerium egy részének vissza kell vonulnia.

(Az április 1-eki alsótáblai ülésekről.) Azt sem vesszük észre, csak mikor ismét új követ van a teremben, mi az átalakulásnak kézzel fogható nyilatkozata. Ma jelenté az elnökség, hogy Paczoly János helyett Okolicsányi Antal jött követnek Hontból. — Az esti tanácskozások eredménye dióhéjba szoritva ezekben foglaltatik. — Vidoss J. felolvása a független magyar felelős ministerium iránti törvényjavaslatot az e tárgyban legújabb k. k. leirathoz alkalmazottan. Helyben hagyott. Ezután Magyarország és Erdély törvényhozási egyesüléséről szóló törvényjavaslat hitelesített. Kossuth L. igértetét beváltandó benyújtja a görög hitiek ügyébeni törvényjavaslatot, azon kijelentéssel, hogy ez ügynek állásáról bővebb tudománya nem lévén, ezen hitiek egyházi tisztelt főnökeit hitta fel, miszerint mind a két görög felekezetet megnyugtató, czélszerű módokat javasoljanak. Ezért bizva ezen tisztelt urak hazafiságában és részrehajlatlanságában, benyújtja a véleményét, a nélkül, hogy felelősségét magára vállalja. Ezen javaslat elébb kinyomtatni rendeltetett, miután közösen lön elismerve, hogy ez ügyben mulhatlanul intézkedni szükséges. A civil liste-ről kellett volna ezután értekezni, de ennek meghatározásában semmi bizonyos alapra nem támaszkodhatván a ház, e tekintetben a ministerelnökhöz történt felszólítás. Végre Kossuth L. a közvélemény tájékoztatásul kijelenté, mikép ohajtaná, ha Bécsben megmondolnék és éreznék, hogy az országgyűlésének minél hamarébb vége legyen. A tegnapi mondhatja, kedvező nap után nem kell gondolni, hogy mártul vagyunk minden sánczon 's nem volna tanácsos, ha Bécsben úgy gondolkoznának, hogy hiszen most illy nap és resolúció után pihenhetünk itt Pozsonyban. Midőn semmi kormány nincs még, a helytartótanácsnak semmi hatalma, isten csodája, 's a nemzet érettségének diszére válik, hogy illy állapotban semmi nagyobb szerű zavar nem történt. Igen jó volna, ha már lenne ki feleljen; de nincs, megcsinálták a kovászt a teknőben, de a kalács még meg nem sült. Ismétli, bár oda fent is éreznék, hogy a diétának vége legyen.

Április 2-án vasárnap fontos tárgyak kerültek elő a déli-eltől kerületi ülésben. — Bónis Sám. a kormány kinevezéstől függő közhivatalnokokról törvényezikket terjesztett a ház elibe. Olly vélekedésben lévén, miszerint a kormány felelősség eszméjét csak úgy lehet életbe hozni, ha a ministerium az általa alkalmazott közhivatalnokokért a felelősséget elvállalhatja, indítványozá, hogy a törvény útján kívüli elmozdíthatlanság csak az igazság kiszolgáltatásával megbízott egyénekre szorítkozzék. Pázmándy D. megjegyzésére, miszerint az elvet elfogadják, de nem tudja, hogy a megyei bírák is értetnek-e? — az indítványozó azt viszonzá, miszerint a megyeiekre kivan mondva a választás.

Madarász L. Somogy köv. : Az elvben osztozik, de úgy tartja, hogy a törvényezik rubruma világosabb, mint maga a törvényezik. A bíróság kétféle. A municipális bíróságokra az eddigi szokást kívánja fentartatni, 's ha az elmozdíthatlanság csak a felsőbb bíróságokra értetik, nincs szava ellene. Maig is megvannak a 6 ezer fős főispánok, kik nem hogy leléptek volna, sőt inkább olly hatást gyakorolnak a felső táblán, miszerint ök fejték ki a nemzetet daczoló nézeteket 's az alsó tábla izenetet visszaküldik. Ez így tovább nem lehet, ezek feleltre vonand. Ennél fogva felszólítja a ministeriumot, avagy a tábla mondja ki, hogy mely főispánok törvénytelenül fizetést huztak a kincstárból, ollyanoknak tekintetnek, kik többé nem hivatalnokok. Olly egyének ök mint mások, azon 6 ezer ftnál fogva hogyan foglalhatnak helyet a felső táblán. Ha intézkedés nem történik, érzi szoló, hogy megyéjében van annyi erő, miszerint főispánját maga fogja elmozdítatni. A megyékben most csend van, ám de ki áll jót, hogy az illyszerű főispánok zavart nem csinálnak otthon? A törvényezikket tehát pártolja, 's ohajlja, hogy az illy megyei főkormányzók leléptessenek. (Zajos tetszés.)

Kossuth L. Pest köv. : Somogy követének aggodalmait alaposoknak ismeri el, de kérdi, vajjon a minister elnök mert még más minister nincs! — törvényhozási intézkedés nélkül tehet-e olly lépést, minőt S. köv. javasol? Nem; Somogy követe maga elismeré minap, miszerint a dolog úgy áll, hogy míg a törvényhozás valamely institutiót meg nem változtat, az fen áll. Eddig a törvényhozás az 1536:36 t. ez. mellett küzdött, ez a ministerelnökre kötelező törvény, melyet megszegnie nem szabad. 'S itt fekszik szükségé annak, mit Szabolcs érdemes követe javasolt, mert különben az új formákat a megyei élettel consolidálni nem lehet, ha a megyékben a törvényhozás többségének szellemével reactionalis emberek léteznek. Ha a legközelebbi országgyűlésen a ministerium kisebbségben marad, és radicalisabb vagy conservatibb ministerium foglalja el helyét, hogy fog ez kormányozhatni, ha a közhivatalnokokat megtartani köteles? Eddig némely hivatalnokok elmozdíthatlanok voltak, mert nem volt felelős kormány; most a koczka megfordult. A muniapális rendszert jobban szereti, mint a felelős kormányt, de ha a közhivatalnokok elmozdíthatlanok lesznek, ki legyen akkor felelős minister?

Ruttkay Ist. Zolyom köv. : Azon elvet látja veszélyeztetve, miszerint a bírák választottak, figyelmezteti a táblát, lehete-e jogról lemondani? különben a törvényjavaslatot pártolja.

Bónis S. Szabolcs köv. : A t. jav. oka az, mit Somogy követe adott elő, az egész azon szellemben van írva. Míg áll a törvény, hogy a főispánokat csak törvény útján lehet elmozdítatni, addig az intézkedés meg nem történhetik, kell törvényt hozni, hogy peren kívül is lehessen tudni rajtok, 's azért mely főispánok nem a nemzet felvirágoztatásán, de az absolutismus megörökítésén működtek, el kell azokat mozdítani. Mi a választást illeti, hisz a ministerium a többség kifizása, 's míg illyen, nem fél attól, hogy a kir. táblához bírákat nevez, mert ha nem ollyanokat alkalmaz, kik a nemzetnek tetszenek, a ministerium is el fog mozdítatni, mert neki a többség szellemében kell kormányozni. (Közhelyeslés.)

Bernáth Zs. Ung köv. Két tárgy van a szőnyegen, mit Szabolcs követe indítványozott, 's másik az, hogy van egy olly hivatali névsor, mely az új rendszerrel nem fér össze. Ez abból ered, mert ministerieink volnának is, nem is. Az ígértet meg van adva, a névsor is kitézte, hogy ki milly tárczát fog kapni, de úgy veszi észre, hogy ezen polgártársak közül, még egyik sem kapott tárczát eddig. Pedig nagy szüksége volna, hogy legyen tárczájok, mert addig nem lesznek felelősök. Eszközöltessek ki tehát, hogy legyen meg az a ministerium, különben a honra minden pere veszélyes. A szabócsi indítványt el kell fogadni; ki a czélt akarja ohajtania kell az eszközöket is, kell, hogy a ministerek nevezék 's elbocsáthassák a közhivatalnokokat. A mi a lajstromban lévő administratorok és főispánok működését illeti, szóló csak harmad nappal ez előtt tön ez iránt szót, 's akkor az mondatott, hogy törvényes intézkedésre szükség nincs, most mondatik, hogy van, nem ütözik meg rajta, hanem pártolja az indítványt.

Madarász L. Megmondja, mi különbség van a szabócsi javaslat 's az ő felszólalása közt. Elvileg azon javaslat ebből foly. Hallotta, hogy az administratori rendszerre nem kell törvény, mert az, mint törvénytelen magától megszünik; de Fejérmegyére hivatkozik, ott a törvénytelen administrator még most is megvan, elmozdítva nincs, 's hivatalát le nem tette. Nem áll tehát, hogy e törvénytelen hivatal megszűnt volna, miért ohajlja, hogy megszüntetessék. A fehér megyei administratornak nincs annyi belátása, hogy szegyenelné tovább megtartani hivatalát. Az országgyűlés elmulik, az illy ember becsúszkál egyik ministertől a másikig, 's akkor a megyének jut azon feladat, a mit törvényben szeretne kimondatni, hanem a 6 ezer fős főispánokra is. A kik olly alakban sáfárodoktat, megérdemlik, hogy a törvény rólok megemlékezzék. (Tetszés.) A ki több pénzt fogadott el, mint illette, hivatalával visszaélt. Itt áll a dolog, tétessék köteleességévé a ministeriumnak, hogy az illy urakat elmozdítsa. Ezt a kis figyelmet megérdemlik. (Tetszés.) Míg Magyarországon csak azon törvény uralkodott (1536:36.) mellyet a kormány soha nem gyakorolt, a megyéknek csak a negatív szerepe jutott, minden erejüket kellett megfeszíteni 's küzdeni a főispáni hatalommal, míg le nem győzték, mint Somogy. E küzdés nem elég, feudalis rendszernek ezen olygarchicus kifolyása ellen. Midőn a főispánok vaxáltak a megyéket, mikor tartotta meg a kormány az 1536:36 t.e.z. Most már nem a bécsi kormányval van dolgunk, de ollyannal, mely Budapestet fog székelní, mellynek a bírák is meg lehet esipni. Sokat lát abban, hogy a felelősség nem pusztá hang, de ha a ministerium kész volna az igazság kiszolgáltatását egyes emberek által megsérteni, a nép elég erős leend, ök megbüntetni. (Helyeslés.) A biztosíték tehát bennünk van. Nem lát abban logiát, hogy míg a főispánok de facto elmozdíthatók valának, az örökös főispánok mert ne töröltetnének el? Van egy pár család, melly mintha égből örökölte volna a főispánságot. Az vissza tetsző, hogy egy érsek, hivatalánál fogva legyen főispán. Nem látja elvét, hogy a főispánság mikint lehet családhöz vagy hivatalhoz kötve. Ezeknél fogva kívánja, hogy

az örökös főispánok eltöröltessenek, 's az administratorok és a 6 ezer fős főispánok elmozdíttassanak, 's köszönjék meg, hogy actio alá nem kerülnek. (Hosszasan tartó eljenzés.)

Kende Zs. A t. czikket elfogadják, de az örökös főispánok iránti kérdéstől praescindálni akar.

Deák F. Vélekedése szerint az események megfosztották a táblát a logikától, a t. javaslatok nincsenek összefüggésben. A megyéket megakarják hagyni a felelős kormány mellett. Azon ösvényen vagyunk, hogy vagy a felelős kormányt, vagy a municipiumokat kell megmentenünk. Somogy követének előadása nyomán azon kérdést intézi a házhoz, hogy a felelőséget úgy érti-e, miszerint ez a személyek választására is kiterjed?

Kossuth L. A tárgyra nézve úgy gondolkodik, miszerint a statustanács felállítása 's a kormányzati tagok felosztása olly átmeneti lépés, melly csak az által válik szükségessé, hogy engedékenyek kívántunk lenni, hogy a forradalmat vér nélkül küzdhessek ki a burocracia ellenében. De ezen intézkedést nem érti úgy, hogy mert valaki a cancellaria vagy a consiliumnak tagja volt, már öt ezért alkalmazni kelljen, de hogy a consilium, mint institutio elosztatik 's az egyének közül csak azok alkalmaztatnak, kiket a ministerium jónak vél. Csupán a statustanácsra nézve határozottan mondatik ki, hogy a cancellariai referendariusok annak tagjai lesznek, de a statustanács nem közigazgatási testület és tagjainak tanácsát a ministerium csak annyiban veszi fel, mennyiben jónak, 's magára nézve tanácsosnak tartja. Ezeket a felosztásra jegyzvény meg, a tagok alkalmazása iránt a felelőséget úgy érti, miszerint a ministerium olly egyének kinevezéséért, ki a népbizodalmat bírja, nem felelős, arról sem, hogy abban nem esalatozott; de ha az illy egyén hibát vagy bünt követett el, a ministerium mozdítsa el. Eddig mehet a felelőség, mert míg a minister isten nem lesz, egyes tagokban mindig esalatozhatnak. A ministeriumnak csak a törvényt kell védeni minden ember irányában. Azon kérdésre, hogy vajjon a ministeri felelőség a municipális szervezettel össze illeszthető-e? Megvájja, miszerint ö össze egyeztetethetőnek tartja, mire nézve a ministerium felelőségének eszméjét boesátja előre. A francia forradalom előtti ministeriumi felelőség nem fér össze a municipiumokkal, de az angol és észak-amerikai igen, hol a kinevezett tisztviselő vakon engedelmességet nem tartozik. Volt eset, hogy a jury az alsó tisztviselőt elítélte, mert a minister parancsolatjának engedett. Az e tekintetben compatibilitás az értelmezéstől függ. Részéről az angol és amerikai gondolkozást jobban szereti, mint a francia centralizatió, melly mellett a nemzet jogai biztosítva nincsenek. Ha a felelőség úgy értelmezetik, mint azt a t. javaslat is elhatározza, miszerint felelős a minister az iránt, hogy törvénytelenül esalatozni nem fog, végrehajtja azt, mit a törv.kezésre bizott 's nem fogja elmulasztani, meg van a köreszabva. Részletekbe boesátkozni nem kell. Több teendő nincs, mint a megyékre nézve annyit határozni, mennyi a jelen országgyűlés missiojához tartozik. Hogy minden teljesüljön, mit a ministerium akar, erre nézve gát a municipium; de ha a ministerium csak törvényt akar, a nemzet megszokja az engedelmességet, midőn az eddigi rendszer mellett az engedelmességben talála az erényt. Ezekben van a kiegyenlítő erő a municipiumok és a felelős kormány között. A közhivatalnokokra nézve a jövő országgyűlésig el kell háritani azt, hogy elmozdíthatók ne legyenek, ha itt a ministeriumnak szabad kéz nem engedtetik, a közigazgatás meg fog akadni, miert ki kell mondani, hogy ki nem bíró, elmozdítható. Olly esekélységre, mint az örökös főispánság most nem intézkednek, e mellett a rend a közigazgatás meg nem akad.

E vitatkozás eredménye lön, hogy a szabócsi indítvány elvben elfogadtatott, 's a t. cz. kinyomtatni rendeltetett.

Szentkirályi M. A legújabbban érkezett k. k. leiratra vonatkozó felírást olvasván fel, a többség rögtön kinyomtatni kívánta, mit a jegyző ellenzett 's a szervezetet elébb meghányatni kívánta. Kossuth L. Nagyra becsüli igen tisztelt követ társának szerénységét, de midőn annyi áldozatot hozott, kéri hozza most szerénységét is áldozatul, hisz nem t. czikk, csak felírás forogszóban. A szerény jegyző legalább többször és ősskint kívánja a szervezetet felolvasni, de attól tart, hogy czéllját el nem éri, mert a ház tagjai nem szoktak hallgatni, ha csak írás nem fekszik előtök, nehogy tehát hiába olvasson, csendet kér. És lön csend, 's a felolvasást éljenekkel tetéztet, 'elfogadjuk koszoruzta.

E tárgyon keresztül esvén, Kubinyi F. Nográd követe a kir. udvar fentartásához, a közös diplomatiához és a magyar hadsereghez megkívántató különféle katonai testületek ellátására, jövőndő biztosítás iránt ideiglenesen 3 millió pengő forintnyi sommát ajánlott összesen.

Pázmándy D. Meg adatván a nemzetnek a jog, hogy pénzügyeiről rendelkezék, e jogot a nemzet most veszi gyakorlatba. Más alkotmányos országokban a budgettet eldöntőleg mindig az alsóház határozza meg, a nélkül hogy a felsőház leszállíthatási vagy felemelhetési jogát elismerné. Ezt előre boesátva, a nógrádi indítványra mind addig, míg a finansminister az ország jövődelmeiről előterjesztést nem tesz, határozottan nyilatkozni nem mer. Midőn a civiliste Angliá-

ban 1608ban behozott, az angol udvar költsége 1.200.000 p. forintban határozott el, miben sok hivatalnokoknak fizetése is ben foglaltatott. 1715ben sok fizetésektől mentett fel az udvar, 's a civiliste mégis 20 millió pengő forintban határozott el, irányul vétetvén, hogy az udvar költségeire a status jövedelem $\frac{1}{3}$ része fordítassék. Franciaországban a forradalom előtt civiliste nem volt, a revolutio nem adott, mert republikát idézett elő. Midőn Napoleon tette fejére a koronát, 32 m. frankra tétetett a civiliste, mi a jövedelemnek $\frac{1}{3}$ részét tevő. X. Károly e civilistet kevés kivétellel megtartotta. Lajos Fulop udvara tartására 18 m. frank költetett, mi a jövedelemnek $\frac{1}{60}$ részét tevő. Ezekből világos, hogy a civiliste az alkotmányos statusokban változott, 's a historia mutatja, hogy hol a civiliste magos volt, idővel kiesnyre, végre semmire szállott le, a monarchikus elvek megváltozván. Nagy Friderik joltévé, midőn udvara tartására 330.000 pengő forintnál többet nem vett, mi által trónját biztosítja. Nekünk általános sommat meghatározni nem lehet, mert az alap hihetőleg megmarad, ha a finanszminister a status jövedelmeket előterjeszti. Ki kell mondanunk, hogy csak ideiglenesen és beszámítás mellett adunk valami összeget, de vigyázzunk, mert idővel a leszállítás nehéz. A bajor nemzet oly civilistet határozott, miszerint az soha tanácskozás alá se jöhessen, míg a király él. Nekünk is intézkednünk kell, és bár a status jövedelmeket nem ismeri szót, de miután Magyarország $\frac{1}{3}$ részét teszi a birodalomnak, 's miután Franciaországnak sokkal több a jövedelme, 's csak 18 milliót fizetett, ha a mi fejedelmünk összes civilistje 6 millióra tétetik, ebből Magyarországra 2 millió esnék. Az udvari költségeket, egyéb szükségességektől megkülönböztetni szeretnénk, miért a közös diplomatiához és a magyar hadsereghez megkívántató katonai testületek ellátására szükséges költségek fejében 1 millió forintot 's így összesen 3 milliót ajánl. Végtevére azt tartja, hogy a nádor fizetése iránt is szükség rendelkezni.

Kossuth L. Azon kérdés elhatározásánál, mit Nógrád-követe felközzel egy körülményre kell figyelmeztetni 's ez az, mikint nem gondolja, hogy e tekintetben adatokkal és tájékozással birhassunk, miért csak általános sommat lehet kiadni, mely csak addig lesz ajánlat, míg a jövő törvényhozás intézkedik a mikor az vagy beszámítani vagy kipótoltatni fog. Ebben áll a garancia. Az előzményekben Komárom követével egyet ért, de a megkülönböztetést nem szereti, hogy az udvari viszony 2 millióban állapítsák meg, meglehet, hogy többé, meglehet hogy kevesebbe kerül, adataink nincsenek, azért mint ő felsége is kívánja ideiglenesen beszámítás mellett csak egy általános összeget adhatunk. Ha a ház a nádor fizetésére néve szükségesnek tartja az intézkedést, nincs ellene, de a dolgot úgy érti, miszerint a nádori hivatal költségei a magyar jövedelmekből fedeztetnek, a sommának meghatározására néve pedig törvény szerint a nádor és ő felsége között egyezkedésnek van helye. Más volna, ha most választánánk nádort, de nádorunk van, kinek fizetésére néve az egyezkedés megtörtént, melyet mint transactiont veszünk át. Ha e fizetés nem felel meg azon tisztnek, mivel a magyar alkirálynak birnia kell, az ország fog e tekintetben gondoskodni, a mi most okvetlenül nem szükséges.

Lónyay G. A nógrádi ajánlatot elfogadja.

Madarász L. Pestmgye követének kijelentése folytán aggódik azon, miszerint a nádor fizetése egységesen alapulván, a jövő törvényhozás nincs oly állapotban, hogy annak leebb szállításáról intézkedjék. A leszállításnak idejét most nem látja. Elve az, miszerint ha a pénzügy jó karban áll, a nádor fizetéséből nemcsak a vonni nem kell, de mert hatásköre sokkal nagyobb, feljebb is lehet emelni. A civilistere néve Pestmgye követének okainál fogva egyformán tesz a ház, ha kevesebbet is ajánl, miért szóló 2 millióra szavaz, ha kevés lesz, megadjuk jövőben. Kívánja azonban, hogy az alsóház ebeli rendelkezését csak határozatlanilag nem pedig izenet által jelentse ki. Hogy általános somma adassék, ebben osztozik, de ekkor minél kevesebbet adjunk, ha többet adunk, különböztessük meg, mert a sommat felemelni vagy leszállítani bajos. Ez utóbbi esetben 1.500.000-t ajánl a királyi udvar költségeire, 's ugyan ennyit a többi szükségek fedezésére. Végtevére kijelenti: miszerint azon elvben nem osztozik, hogy az összes civilista 6 millió lévén, ebből Magyarországra $\frac{1}{3}$ d esik, ezt a jövedelmekhez aránylag kívánván meghatározni.

Kossuth L. Ha a ház calculusokba ereszkedik, oly dolgokba avatkozik, hogy megbánhatja; ez ellen egyedül mentőszert calculust nem tenni, 's ha a beszámítás alapján intézkedünk, ezen alapon nem lehet vesztetni. Calculust tenni nem tanácsos, mikor semmi basis nincs. Franciaországban a budget 1 milliártot fölül halad, de abban minden a világon befoglaltatik, 's ha 28 millió mellett a többi költségeket felvennők, 100 millió fölül volnánk. Még egyszer ismétli, hogy calculusba bocsátkozni nem jó 's ha a jövő országgyűlésig beszámítás mellett például 3 milliót adunk, fedezve vagyunk. Az a kérdés tehát, hogy az összeg 3 vagy 2 millióban állapítsák-e meg. Azon okokat lehet az 1 millió mellett felhasználni, miket a 4 millió mellett, 's 3 millióra szavaz miután ez szóba került. Alkudozással és közjogi kérdések feszegetésével nem szeretne időt huzni, mert ohajtja, hogy az országgyűlés hazra menjen. (A háztagjai 3 millióra szólnak.) Még kétfőre kíván szólni. A nádori fizetésre néve nem kell határozat, a mit e tekintetben feljebb mondott, nem azért mondá, mert a fejedelmek egyezkedett, de mert a törvény rendeli, hogy egyezkedjék. Intézkedni kell e törvény eltörléséről, avagy visszaható törvény alkotásáról, ha tetszik. Nádor választás esete jelenleg fen nem forogván, a szerződést úgy vesszük át, a mint egyezkedés utján kötöttet. Azon kérdésre, hogy az általános sommára néve határozat hozassék, avagy felirás küldessék, — azt jegyzi meg, miszerint a komáromi ajánlatra figyelmeztetni fog, ha az országgyűlés elrendezéséről lesz szó, jelenleg csak

arra figyelmeztet, miszerint az angol alsóház vagy a francia követhamara nem azért határozta meg a budgetet, mintha erre a charta jogosítaná fel, de mert ha a kormányknak az alsóházban 's illetőleg kamarában nincs többsége, tovább nem kormányozhat, 's ha az alsóház vagy kamara a kellő költségeket meg nem adja, a ministerium lépét: ha megadja, senki nem tehet akadályt. A charta csak azt tuzi ki, hol kelljen a dolgot initiálni. Ezen alkotmányos elvnek ez a gyakorlati alkalmazása. Adjuk az ajánlatot ő felségének tudtára 's a felirást nádor ő felségének alá kelletvén írni, a felsőházból izenetet küldeni szükség. Reméli, hogy a förr. közjogi kérdésekbe bocsátkozni nem fognak.

A nógrádi indítvány mellett a pesti felvilágosítás szerint kimondatik a határozat, melynek folytán Vid os Jós. felolvassa a felirási javaslatot, mely helyben hagyatott. Végtevére Ráday Gedeonnak a nemzeti színház állapotjáról jelentése 's számos petitio mutatván be, a kerület országos ülésébe változott át, honnan a kész tárgyak a mgos förrhez küldetnek át.

A m. förrnél april 15én r. 10 ór. tartott országos ülésbe áthozattak a következő alsóházi iratok: Törv. jav. az országgyűlési követeknek népképviselet alapján választásáról; III. izenete a kk. és rrnek a faizás, elkülönzés és összesítés tárgyában; izenete a kk. és rrnek a sajtótörvény tárgyában; határozata a kk. és rr. táblájának Bieliz és Biala városok polgárai által a magyar nemzet képviselőihez intézett nyilatkozatára; — III. izenete a rrnek a nemzeti őrsereg tárgyában; — III. izenete a rrnek a szab. kir. városok tárgyában; — II. izenete a rrnek az eddig kötött urbéri szerződések tárgyában közölt 9. §ra néve; — végre törv. javaslat a vallás dolgában.

Károlyi J. személynöki it. mester szóval jelenti, hogy a képviselői tábla szerett nádorunknak eredménydus közbenjárásáért köszönetét és háláját személyesen kívánja átnyújtani, 's felkéri a m. förr. ket, hogy hozzá csatlakozva, az egész törvényhozó test személyesen tiszteljen ő felségénél. — A m. förr. nagyobb része ezen nemzeti ünnepről értesítve nem lévén, a hálaadó tisztelethez méltónak tarták teljes diszkrúban megjelenni, 's ezért felszólíták az alsó táblát, hogy a tisztelgés idejét egy órával későbbre halasszák. — A hálatisztelgés — mint megirtuk — ez időben ünnepélyesen véghez is vitetett.

Déltán 5 ór. a m. förrnél tárgyalott törv. javaslat az országgyűlési követeknek népképviselet alapján választásáról, 's némi módosításokkal el is fogadtatott. — Gróf Pálffy József: a nem rendezett tanácsú községekben eddigi urbéri értelemben vett $\frac{1}{4}$ telket a választói képségre néve csupán nemzetiség fenntartása tekintetéből sokalja, 's $\frac{1}{2}$ telket megállapítani kíván. Gr. Andrássy György: szintén ily értelemben van; 's ha Magyarország fekvését tekintti, ugy találja, hogy az $\frac{1}{4}$ telkesek leginkább a tótság közt találhatók, kik az országgyűlésen a magyarok irányában túlyomó befolyással lehetnének. B. Bánffy Pál, és b. Majthényi László az indítványt egyszerűen pártolják, 's az általános felkiáltással el is fogadtatott.

Gr. Erdődy Sándor indítványára pedig elfogadtatott, hogy azok, kik a megállapított osztályokba nem esnek is, de 100 ezust forint évenkénti állandó 's biztos jövedelmet kimutatni képesek, — választók csak úgy legyenek, ha azon jövedelmök tulajdon földbirtokok vagy tőkéjük után van. Különbben a választói jogot csak azon kerületben gyakorolhatják, melyben állandóan laknak. —

Gr. Barkóczy János a d) pont alatt a tudósok, sebészek, ügyvédek, mérnökök 'sat. képességét a házbértől kívánja feltételezni; ha Pesten 100 — másut 50 főt fizetnek. — A törvényjavaslatra általános észrevétele az, — mint egy improvizált választási systemára néve: hogy abban a választói jog felette széles alapra van fektetve, 's aggodalma van, hogy ez által a nemzetiség veszélyeztetve leend, és épen ugy eltemetetik, mint most az aristocraticus elem. Atalján fogva ezen új választási rendszer irányában bizodalommal nem viseltetik, attól üdvöt nem vár. Felhozatik annak támogatására Amerika és Franciaában, mint példa; de ezekre hivatkozni, épen nem kellene. Amerikában a lakosság 20 millió, — Magyarország 15 millió, tehát az arány ugy áll, mint 3. a 4hez, 's a geographicus kiterjedés közt a különbség olyan, mint 1—120, — eaz Amerika 120szor nagyobb mint Magyarország. Egy tágas nagy házban kevés ember csak könnyebben él el békésen, mint egy kis házikóban a sok. Franczthonban suffrage universel — behozott 1789be, és akkor 1214 követet választottak — ezeknek száma azóta egész 400ra leolvad) már 1790 a direct választás, mint alkalmatlan megszüntetett, és a két foku választás hozottat be. Ennek mink is elibe megyünk, ámbár jelenleg az experimentatio előtt arra még rokonszenv, nincs a magyar országgyűlés ezen új terv szerint alig leend $\frac{1}{3}$ da tiszta magyar községektől választott követ a többi $\frac{2}{3}$ tót, oláh, német, illyr, rác, kik elébbtöbb túlyomósságot gyakorolhatván, félni lehet, hogy a törvényhozási nyelv sem marad ki-rekesztőleg magyar. Ezen körülményekre a nm. figyelmét felhívni kívánja. — Gr. Széchen Antal: d) pontban a census rendszerét kívánna alkalmaztatni. Az ott kitett képesség csak képzelt, 's az egyszerű diploma még nem elég arra, hogy képességet nyujtsan az ily politikai jogok gyakorolhatására. (Maradjon) — ifj. Majláth György: a d) pontban a jelkészek után azoknak segédjeit is betétni javasolja. (Általános helyeslés.)

A 7. §nál a 20 napi határidőt, mely szerint a jelen törvény szentesítés után életbe lépjen, — gr. Cziráki János keveselvé, 2 hónapi időre kívánja tétetni. (Maradjon.)

A 13. §ban a választók összeírására kitűzött hatánap, az egyházi szószerk ből is kihirdettni rendeltetik; Ocskay Antal kassai püspök indítványára ezen intézkedés; mint felesleges, kihagyatott.

A 32. §ben Sennyey Pál felelőlkedése oda módosított, hogy a szavazás a szavazó nevének általi feljegyzésével, 's a szavazatok összeszámításával együtt — mindenkor nyilván törtéjék. — A 40. §. a választásnál, valamint az összeírásnál is fegyverrel megjelenést tiltja; nehogy a osákány, buzogány, ólmosbot 'stb. a „fegyver“ név alól kivéthessék, kitétetik: hogy „semminemű fegyverrel megjeleni tilos.“

Busán H. Horvátország követe: A némely §okban előforduló „tartományi gyűlés“ szó helyett, a diplomatikai „Dalmát, Horvát, és Slavoniaországok közgyűlése“ — törvényes kifejezést tétetni (maradjon) valamint az 53. §. végén e szavakat: „az 1845. évi sept. 14. költ udvari rendelet ezennel visszavettnek kijelentik“ — kihagyatni kívánja, mert ez a rend és csend fenntartásáról biztosít. (Maradjon.) —

Hosszas vitakozás tárgyál szolgált az 56. §., mely mind-egyik országgyűlési követnek az országos pénztárból 5 pft napidíjat, 's lakbér fejében évenként 400 pftot fizettetni rendel.

B. Bánffy Pál: Nehogy ily nagy díjazás mellett csupán e végből sokan ásitozzanak a követségre, a napidíjat 2 fra, 's a lakbért 200 fra leszállítani kívánja. Gr. Pálffy József. Nehogy szerfölött nagy legyen a költség, 's a követi állás keveset móddá ne fajuljon, — a képviselőnek semmi fizetést sem adna. — Ifj. Majláth Gy. baranyai főispán: Inkább figyelmeztetni kívánja a t. rrket, hogy a díjazás igen nagy, 's indítványozza, válaszoltatnék a t. rrnek, hogy a m. förr. az országgyűlési követeknek semmi fizetést sem ohajtanának adni, mely nézetükhöz ha a t. rr. nem járulnának, felszólítandók lennének, hogy a javasolt odijazást lejjebb szállítsák. — Leginkább e három indítványok körül folytak a viták. B. Perényi Zs.: Ohajtaná, hogy a szerkezet megmaradjon; a 2 fnyi napidíj a követi állásra néve gúny volna. Gr. Batthyány Kázm.: E szegény országban 377 követ ingyen szolgálat mellett ki nem kerül; fukarkodni a törv. hozásnak nem lehet; a követet jobban kell díjazni, mint a bérest és inast. Pártolja a szerkezetet. Zichy József: Miután az utasításadás megszűnik, elég díj a közbizodalom, tehát semmi díj. — B. Bánffy Pál: A kis fizetés nem gúny, Erdélyben is volt eset, hol a követ csak 5 v. ft napidíjat kapott. Gr. Haller Fer.: Inkább semmi, mint ily csekély díjazás; a felső megyékből követ sem lesz, ki ingyen elvállja e nehéz tisztelet. (Közben szó-lás: 2. huszasért is akármennyi. Zugás.) Legalább 4 ft napidíj adassék. Marczibányi Ant.: Előbb a 6 ft napidíj sem volt sok, annál kevésbé sokalhatni az 5 főt. A követeket ne az országos pénztár, hanem küldők fizessék. Gr. Teleki László: A szerkezetet pártolja. Midőn a választói jog széles alapra fektetve bár, megadotott, ne legyen illusorius a választási jog, de legyen valóság. A követ állását biztosítani kell, különben alig lesz néhány ezer ember a 15 millió közt, ki követséget vállalna. A követ független legyen, szükségét ne szenvedjen; különben más intézkedéssel csak a választási jogot szoritjuk meg, 's a választáson épült alkotmányos szabadság soha sem fogna biztos alapon nyugodni. Gr. Károlyi László: Nem ohajtna licitációt tartani a napidíjak felett. Az 5 pftot azonban sokalván, a baranyai indítványhoz járul. Gr. Károlyi Gy.: Nem sok az 5 ft napidíj. Angolországban 's másutt, az igaz, nincs fizetés a követnek, de ott mások az institúciók; ott a pártok privatim fizetik követjeiket, 's tapasztalhatni egyuttal, hogy ott a hivatalok vadásztatnak. Ezért az angoloknál jelenleg 8 pft napidíj van javaslatba téve. Gr. Forgách Antal, Gr. Andrássy György, Ürményi József, Baró Sennyey Pál 'stb. semmi díjazást sem adnak. Baró Majthényi Antal, Gróf Batthyány Imre, Gróf Péchy Eman., 's id. Majláth György — a baranyai indítványhoz járultak. — B. Jeszenák Ján.: A közérdek kívánja, hogy a követségre ügyes és alkalmas egyének lépjenek fel, ez pedig illő díjazás nélkül nem történhetik. A választási jog legyen valóság. Gr. Teleki László: Hogy a követ független legyen, illően díjazassék fáradsága. Francziábanban, minthogy a követ független nem volt, hivatal vadászott, 's azért a közvélemény ellenére is többsége volt a kormányknak, míg a közvélemény erőszakos uton manifestálódott. Hogy a követet a pártok fizessék, ez üdvre nem vezet, ez az alkotmányos életnek rossz oldala. A ministeriumnak függetlenné tetele az illő díjaztatás mellett érethetik el. Gr. Zichy Henr.: A követ ha illő fizetést is kap, függő lehet. Gr. Cziráki Ján.: A legkisebb díjaztatásra szavaz. B. Vay Miklos: A követ díjazassék, 's szólíttassanak fel a rr., hogy mérsékelt díjazásról intézkedjenek. Marczibányi Ant.: Hogy a követségre kiképzettek, ha különben szegények, az állásból ki ne zárassanak, a rket pártolja. B. Majthényi László: A 6 ft napi díjat fenntartatni kívánja. A követ necsak életszükségét fedezhesse, hanem állásához illőleg díjartassék is. Gr. Pálffy József: A baranyai indítványt részéről is elfogadja. Gr. Haller Fer.: 6 fra szavaz; legyen képviselve a talentum. A megyékben az ingyen deputációk végetlenig balasztják teendőiket; így volna ez az országgyűlésen is. Gr. Pálffy Mor.: Ha gazdag választatik, annak nem kell napidíj; ha szegény lesz a követ, az csekély díjjal is érje be. Hertelendy Ign.: A díj igen méltányos, jól fizetessenek a követek. Gr. Zay Kár.: Ha az elmebeli tehetség és a honszeretet, arányban állana a vagyonnal, akkor nem banná, ha a követ nem fizettetnék; de minthogy a dolog practice megfordítva áll, a rr. javaslatát elfogadja. (E kijelentésnél a hallgatóság zajos tetszését nyilvánítván, gr. Batthyány minister elnök: emlékeztette a hallgatóságoknak surrogatuma többé nem lehet. — Helyeslés.) — A viták eredménye az lett, hogy a baranyai indítvány elfogadtatott.

Felvéte'tt II. izenete a t. rrnek, a m. förrhez a faizás, elkülönzés és összesítés tárgyában. A két tábla közti egység észrevétel nélkül megtörtént.

A sajtó törvény tárgyában azonban, még némely módosításokra nézve különbség létezik.

A kk. és rr. táblájának határozatát, Bieliez és Biala városok polgárai által a magyar nemzet képviselőihez intézett nyilatkozására, — a m. förr. tudomásul vették. — A kk. és rr. semmit nem ohajtván inkább, mint azon nemzeteket, melyeket a magyar nemzet boldog és bal sorsban a törvény és historia egyesített, velük együtt jó érzeményben is egyesülve tánti; Bieliez és Biala városok polgárainak hozzájuk intézett nyilatkozatát annival örvendetesb indulattal fogadták, mivel azt első jelentésül vélik vehetni: a szabadság nagy eszméje azon korlátok felett, melyeket nemzetiség vont, felül emelve, oly találkozási pontot szolgál, melyben azok, kik eddig sokféle tekintetben elkülönözve állottak, egymást testvérként felkeresketik. Ezen kapocs a polgári és vallásbeli szabadságnak szent kaposa, forrasztékul fog szolgálni; mely által egy közös érdek nyervén, az egész megdönthetetlenül erős, és minden egyes nemzetek az egészben boldogok lehetnek, oly institúciók által, melyeknek segítségével az eddig ápolott külön érdekek kiegyenlítésére őszinteség és bizodalom nyújthatnak segédkezett. — A rr. ezen városok polgárainak üdvöt és testvéri köszöntést mondanak, és ezen érzelmeik nyilatkozásával az elnök minisztert megbízzák.

A nemzeti őrsereg tárgyában kelt III. izenetében a rr. a m. förr. nézeteit ezuttal sem fogadhatják el, mert őket nem csupán azon nézet vezérlette, miszerint azok iránt kik e nehézségekben első kölesönöztek karjaikat a belbátorság fenntartására, tulszigarral lenni nem kívántak; hanem főleg az: hogy eset ne lehessen, melyben a belbátorság fenntartására szükséges erő hiányzanék. A 3. §. nem lenne szükséges, ha, mint a frankhoni törvény rendel, minden nagykorú polgár, különbség nélkül kötelezettek nemzet őri szolgálatot tenni: miután azonban tulajdon költségén szolgálatra minden egyént kötelezni nem lehetett, viszonyaink között pedig a nemzet őrség felügyezésének és felkészítésének költségére köz alap biztosan még most ki nem mutatható; nem volt egyéb hátra, mint az 1. §. kijelölni azokat, kiktől az őrszolgálat kötelességként megkívánatik. Azonban az ország különböző vidékeinek különböző viszonyai között könnyen megtörténhetnék, hogy például a féltelk kiterjedésű birtok igen kevés egyének levén tulajdonosa, a közbátorság fenntartására elégedő erőt az ily birtokok közül alakítani nem lehetne. És ezért szükségesnek látták felhatalmazni a 8. §-ban az illető törvényes hatóságokat, hogy a szükséghez képest más békesszerető polgárokat is felhívassanak a köz esend és béke fenntartására. A midőn pedig a törvényes hatóságok e tekintetben maga a törvény által hatalmaztatnak fel, úgy vélik a rr., hogy a törvénytől vett e felhatalmazás által a törvény felibe sem nem emeltetnek, sem hem emelkednek. — A m. förr. e nézetben megnyugodtak, de nyilván kitétetni kívánják azt, hogy a törvényes hatóság alatt „nem rendes tanácsú községek” nem értetnek.

Végül hitelesítettén válasza a m. förrnek az országgyűlési követeknek népképviselőt alapján választásáról, — az ülés elszlott.

Kegyelmes királyi leirat, az országgyűlés berekesztésének határnapja iránt. „Első FERDINAND, stb. stb. Fenséges főherceg, kedves unokaszentek stb. Jelen országgyűlésnek folyó évi Szentgyörgyhavai tizedik napján leendő berekesztését kegyesen elhatároztam; erről kedveltségű és hűségűeket, a még felterjesztendő tárgyaknak mielőbb előterjesztése végett azon hozzáadással értesítjük: hogy Szentgyörgy hava kilencedikén legmagasabb szándékunkkal szabad királyi Pozsony városunkban megjelenni, s a hozandó törvényeket királyi jóváhagyásunkkal megerősíteni szándékozunk. Kikhez egyébiránt császári királyi kegyelmünk, és kegyelmességünkkel állandóan hajlandók maradtunk. Kelt birodalmi fővárosunkban Bécsben Ausztriában Szentgyörgy hó második napján, az ur ezer nyolczszáz negyvennyolczadik esztendőjében. — FERDINAND m. k., Szegényi László m. k., Zsedényi Eduárd m. k.”

Kegyelmes királyi válasz, az országgyűlésnek évenként Pesten leendő tartása iránt. „Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmeseb urunk nevében stb. A karok és rendek által m. hó 30kán az országgyűlésnek évenként Pesten leendő tartása iránt — felterjesztett törvényjavaslatot ő csász. kir. felsége kegyelmesen jóváhagyani méltóztatott. Egyébiránt ő császári és apostoli királyi felsége az országos karok és rendekhez császári királyi kegyelmével kegyelmesen s állandóan hajlandó marad. Ő császári és apostoli királyi felsége által: Bécs, Szentgyörgy hó 2kán 1848. Zsedényi Eduárd s. k.”

Igazítás. A 800 sz. 310. lap 2ik hasábjain hibásan áll gr. Keglevich Gábor főtárnokmester, mint az országház építési tárgyában kiküldött bizottság elnöke — gr. Keglevich János főudvarmester helyett.

SZABAD SZÓZAT. Hogy hazánkban is a reform kérdések megfajtése utáni vágy elterjedett, hogy egykor diadalát ünnepelni fogja csak a vak nem látá. — A tespedők és mozdulni nem akarók száma, régen igen csekélyre olvadtott le, nagynak tartott csupán egy hamis fel fogás egy hibás számítás után — mellyszerint azokat is, kik az életbe vágó kérdéseknél ovatosságot, kik a tulzók, mert illyenek minden pártnál léteznek feleségázott terveinél mérsékletet javasoltak a tespedők sorába helytelenül számították. — Hazánkban a reformok követelése épen nem új az 1872. munkálatok, mik valának egyéb mint reformok. Az 1827 után a száz ezerekbe került országos összejárások minden haszon nélkül, ámbár szerencsétlen, de mégis nem egyéb mint reformok valának.

Azonban — mindazok a mellyek jobb politikai tapintattal 30 békes évek folytán részint történtek, részint tervezettek. Mindazok azokkal összehasonlítva, mellyek mint egy magusi erővel egy pár nap művei valának — csak egy kis alig látható szűnyeg a sopronyi toronyhoz képest. — Eljen legjobb királyunk kit nem hiába mondtam egyik cikkemben, hogy a historia kegyes epithetonnal tisztelend meg, éljen telkent királyunk, a ki példát mutatott a föld minden uralkodóinak, hogy a trónnak nincs, nem lehet jobb s biztosabb alapja a nép bizodalmanál, szeretetnél. Oh bár követték volna az ausztriai ház dicső példáját Europa más uralkodói is — kik a nép kérelmeire panaszaire — szűnyöggel golyókkal s ágyúkkal feleltek — égbe kiáltó vért öntének, — mellyről egykor a nagy bíró hatalma előtt számolni fognak. — Hála a mindenhatónak, hogy a mi átalakulásunk vérontás nélkül esendben, rendben ment véghez. — Hála királyunknak, hogy ezt ezt így eszközél, hála magyar nádorunknak, ki koszorús Vörösmártynk után, mindenkép — gyászra örömmre mienk, hogy ezt így el intézé. Hála mindazoknak, kik alkotmányos uton ily jövőt szerezének a hazának. De hála egyszersmind az egyháziaknak is, illő és nagyon méltó hála hogy a tizedről önkényt elállottak. Békeangyalok üdvözlöm az egyháziak ezen cselekedetét — mert ezen lépéssel az adózónép felháborodott kedélyét lecsillapították, megnyugtatták, s meglegedést gerjesztének. E részben úgy tekintem őket, mint a béke és esend őrangyalait. Minden átalakulásnál, minden új intézkedésnél vigyázni kell, hogy a régivel jobbat alkossunk — ne incidamus in scillam dum voluimus vitare charybdim. Az új szülte haza egy jobb jövőt igényel. — Boldogságot kürtöltünk Tatrától egész Adriaiig eleve mindenki nek — ezt követelni fogja mindenki. Annyi reményeknek annyi várakozásoknak megfelelni nagy feladat. — Nagy munka sok terhet nyújt az azok vállait — kik felelet terhe alatt fognak eszentul kormányozni; a legjobb akarattal, a legjobb szándokkal mire sem fognak mehetni, ha mi lelkes hazámiai mindnyájan a közjó, a közboldogság előmozdításában nem fogjuk őket híven s őszintén gyámolítani s elsőgteni. — Azért szünjön meg minden ingeriltés — minden pártoskodás, szeretet, az ég malasztja fönjön körül bennünket. Legyünk a rendnek, melly nélkül szabadság s józan haladás nem képzelhető erős védjei s hő őrjei. Ne vágyjunk s ne kívánjunk mindnyájan elsők s vezérek lenni, legyünk a hon javára szívesen közlegények is. Van sajtószabadságunk — használjuk azt a tiszta vallásosság, a felebaráti szeretet, az ércnyek terjesztésére — ne engedjük a depravatio és demoralisatio magvait elszórni. Nyomjuk le a ferde visszaéléseket ne engedjük, hogy a nemzet gyöngyeit rozskarakat makknak tekintse. — Ne engedjük s intézkedjünk hogy e chanaan földén többé senki éhen meg ne haljon, hajlék nélkül meg ne fagyjon. Mindenben és mindenhol legyen jelszavunk rend, ennek fenntartására vezérünk egyetértés. Legyen szíveinkbe lángoló betűkkel vésvé, mindent Isten nevében az általános emberiségért, és az ég áldása el nem maradand. Eljen a haza, Eljen a nemzet, Eljen a király! — Nyitra Ze rdahelyi Lőrincz.

Megyeék.

GYÖR, mart. 27. E sorokat irván méltán azon kétség merült fel előttem, vajjon birandan e azon események mellyeket tartalmaznak oly jelentőséggel, hogy a egyszerű napi események közt bár a közönséget tán épen nem érdeklik, de legalább a hírlapok jelenleg nagy jelentékenységgel hasábjain azon parányi helyet is mellyet igényelnek elfoglalhatják? igényelhetnek e helyhatósági viszonyok köztéskor, midőn a nemzet jövő történetének s életének alkotandó fő vázlatát s alapjait mindenki feszült kebelével vizsgálja? — A népek új életet teremtenek maguknak; világ események tünnek le naponkint az al konyattal, napkeltevel ujjának s nagyobbszerűeknek adván helyet s engedvén át a diadalt. Ily körülmények közt nem semmisül e meg a privát élet nem törpülnek e parányiakka a lassubb tanácskozás utján keletkezett helyhatósági rendeletek s viszonyok; — midőn másfelől országok s népek sorsát egy villámként fellobbanó lélek s határozott akarat intézi el egy rövid pillanat alatt. — De hiszen menteni fogják közlésemet azon érdekek mellyek naponkint sürgetőbben követelik, hogy akkor midőn csak néhány órányi távolságu helyekről is a leghazugabb hírek terjesztetnek a közönség a helyhatósági körülmények s viszonyok közlése által megnyugtattassék. — Mai nap tartott kisgyűlésünkben, valamint a városi hatóságúál is Nádor ő fensége által engedményezett rögtön itélő szék, vagy is szokott nevében nevezett statarium hirdettetett ki, mellynek tartalma szerint a rögtön itélő bírósági eljárás a gyűjtogatókra is kiterjesztetett. — Megyeék s városunk esendes az az minden zavargásoktól ment, — mert egyébiránt a politikai vitatkozások és jóslások, főképp ez utóbbiak élénkségükből nem hogy nem vesztettek, de a számos hírkövácok által naponkint még érdekesebbé tétetnek. — A polgári egyenruhás őrsereg, elfoglalt őrhelyeit már 25én ismét odahagyá, s visszatért mindenki napi foglalatosságaihoz; csak a nemzeti őrseregből kiállított ői őrszáró csapatok gyanítják, hogy valamely rendkívüli, s a toronyokra feltűzött kigyúzó lobogók, és mindenki által viselt nemzeti Cocardok hirdetik még hogy nagyszerű események vannak a nemzet életében napi renden. — E esendet és békét azonban valamint több helyeken úgy nálunk is kisebb nagyobb jelentékenységu rendetlenségek előzék meg, — mert még csak egy pár nappal ezelőtt az öttevény — szigeti helység — az uraságnak erdejét s majorsági földjeit erőszakkal elfoglalván,

több tiszti felszólítások dacára is azokat az uraság birtokába visszabocsájtani vonakodott, míg végre alispányuk által a megyéhez már megérkezett rögtön itélő szék engedményezésére figyelmesekké tétetvén, minden erőszakos közbenjárás nélkül, az elfoglaltakat az uraság birtokába ünnepelesen visszabocsájtották. — A nemzeti őrsereg alakítása már nálunk is némüleg fogantatba vétetett, s holnapután a helybeli katonai parancsnok felfog szólíthatni hogy a tartalék puskákat a nemzeti őrsereg részére szolgáltassa ki. — **

POZSONYI HIRFÜZÉR.

Vasárnap mart. 2. márc. reg. 6 ór. katonai zenekar járta be a város utcait felköltvén a nemzeti és polgárőrsereget, készülni a szabadságért tartandó isteni tiszteletre: 9 ór. indult ki az összes nemzeti őrség zene mellett zászlóival a primási nyári lakhoz tartozó tere, hol gyakorlatait is szokta tartani; ez alatt a Pozsonymegyében létező helységek küldöttei, néhány száz jobbágy, kih e napra behívatott, nemzeti zászló alatt zenével szép rendű díszmeccet tartának a városban, a mi után a polgári katonasággal, mellyhez a külön alakult helybeli nemzeti őrség is csatlakozott, a Grassalkovich-palota udvarán nádor ő fens. jelenlétében vonultak keresztül, innen pedig a primási tere, mellynek közepén tábori sátor volt felütve, körülötte padokkal s székekkel, hol fényes hölgykoszorú foglalt helyet; a közel 3000 főnyi kettős őrsereg négyoszögű sorba állítván a sátor körül, kezdődött a tábori mise, és az isten szabad ege alatt lelket emelő hangokkal dicsőíté a zenekar a mindenség urat; az ünnepély, mellynek a legkellemeseb tavaszi nap kedvezett, nagyszerűségével látszólag hatott a jelenvolt sok ezeryi népre; mise után a távolból örömradiózás hallatszott; nádorunk huszárezredesi öltözetben lóhúton, segédtszűze s pár lovas udv. szolga kíséretében megjelent a hely színén, s az egész fegyveres sereg előtt körülölgölgölvén felette szemlét tartott; ezután előtte lépdelt el az összes őrsereg, mellynek minden zászlóját s vezértisztét katonai köszöntéssel tisztelék meg, minék végeztével sokszoros éljenek közt búcsút vön. — Dél-tájban az említett pozsonymegyei jobbágy-küldöttek díszmenetben Kossuth L. szállása elé vonulának, s tisztelegni s hálálkodni a hir neves népbáratnak; az elfogadás után sűrű élenezés volt hallható, mellyel az igénytelen népküldöttség háláját jelenté. — A vasárnap tavaszi meleg tengernyi meleg tengernyi népet esalt ki a ligetbe és átalában Pozsony kies vidékére; az országgyűlés felosztása előtt sietnek az illetők élvezni, ha lehet e szép táj gyönyöreit, mitől, mint a várost egyedül ajánlótól, elég sajnálkozással válandunk meg. — A bécsi nemzeti őrsereg néhány, a mart. napokban előharcos tagja már multkor tón látogatást az ifjuság részéről viszonzásul igen kitétetve fogadtattak; ugyan ily kitétetésben részesülnek a mult szombaton lerándultak is, köztök Formes ismeretes nevű dalművész, ki az itteni színházban fellépni is készül; szállásuk előtt a zöldfa-fogadónál nemzeti ör áll. — Ponori Thewrewk Józ. utazás naplójából megjelent magyar és német nyelven ily című ismertetés: „Dürer Albert 1510k évi mesterműve Pozsonyban, mellyet eddig sem kül sem belföldi írók nem említének.” — Posten az „Ungar” szerint az említett lóporon kívül még 130,000 pgo itnyi őrszég is foglaltaték le a harminczadnál e esendbizottmány által, melly összegnek Mohácsra kellett volna szállíttatni kamarai ügyben; a ministerium pedig felszólíttaték a pestiek által, hogy Pozsonyban is minden, a bányavárosokból indított pénz tartóztasson le. — A pesti újonkresztelt „Szabadságtéren” emlék tervezetük, melly a mart. 15. eseményeket örökítse. — Buda küldöttséget határozott indítani Pozsonyba a nádor és ministerelnökhöz, ezeket megkérendőt, hogy a ministerium Buda várában üsse fel székét. — A P. Zeitung szerint a pesti szépitő bizottmány is már nyilvánosan tartja ülését. — A pesti nemzetörök folyvást kapnak fegyvereket; legújabban ismét 3000 darab puska szállíttaték át a budavari fegyvertárból számukra; egyszersmind a budai katonai főparancsnok felszólíttaték a ministeri felhatalmazottak által, hogy nyilvánítsa, mennyi használható fegyver van még a tárbán, és mennyinek elkészítése remélhető. — A nemzeti őrség száma Pesten már 10,000et meghalad, és most ismét új toborzás kezdeték. A szolgálat vagy gyakorlatokról elmaradók a nemzeti őrség törvény értelmében büntetnek.

Igazítás. Az utóbbi hírfüzér felülről 13. sorban kimaradt e szó: megjelent; alulról pedig 10. sorban nagy nemzeti helyett olv. magyar nemzeti.

KÜLFÖLD.

FRANCZIAORSZÁG. A Journal des Débats közlelbi száma egy levélét közli Thiersnek, a Bouchesdu-Rhone választó kerülethez intézetet, melly őt jövőre is folkéré képviselőjeül. A levél férfias hangon szól — s egy tapasztalt kormányterfi higgadtágot tükrözi; ismertetéseül álljon itt a levél némi töredéke: „Igaz, hogy a köztársaságot sem nem kívántam, sem nem akartam, mert véleményem szerint az alkotmányos monarchia elegendő volt — szabadságunkat biztosítani; s Angolhon állapota a két utóbbi század alatt saját hazámnak nem megvetendő rendeltetéséül tünt fel. A gondviselés másképp határozott, meghajlok végzősei előtt; s midőn kész vagyok ellenállani minden zsarnokságnak; nem fogok soha ellenszegülni a kitünő jelek által nyilvánított események hatalmának. Igen, elfogadom a köztársaságot utógondolat nélkül; de épen nem szándokom megtagadni korábbi életem bármely időszakát.

Azt hiszem, hogy függetlenül a szerzett tapasztalat-

